

predlog g. dr. Vončina izvolijo gg. Fr. Sovan, L. Robič in A. Kremžar, da pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun o novčnem gospodarstvu vsled §. 12. a. M. pr.

Na to se poberó volitveni listi, in da se zborovanje ne pretrga, nasvetuje g. dr. Costa, da neki odsek pod vodstvom gosp. deželnega poslanca M. Tavčarja v posebni sobi volitev novih odbornikov namesti 9. julija t. l. izvadljanih po 14. §. Matičinih pravil pregleda in zboru pozneje poroča. (Kon. prih.)

Šolske stvari.

Letopisi šolski.

Šolsko leto je minulo in dohajajo nam sporočila ali izveštja gimnazij, realk in glavnih učilnic drage nam Slovenije ter nam nalagajo dolžnost, čitateljem našega lista, ker ta izveštja — brž ko ne večini ne pridejo v roke, iz njih objaviti najvažnejše stvari. Pričnimo z

1. Ljubljansko gimnazijo.

Njeno izveštje ima dva sestavka; nemškemu je naslov: „Beitrag zur Zerlegung gebrochener rationaler Functionen im Partialbruche“ (spisal prof. dr. Nejedli); slovenskemu pa: „Besedoslovje, kako se je začelo in kak napredek je do sedaj stvorilo“ (spisal profesor J. Šolar). O poslednjem bodo „Novice“ drugi pot obširnejše govorile. Vodja, 16 profesorjev in 5 suplentov je redne predmete učilo 610 dijakov, izmed katerih je pa pred dovršenim šolskim letom 58 (!) zapustilo to gimnazijo. Največ jih je izostalo iz I. a. razreda, in sicer izmed 65 nič manj ko 20. Kaj je temu neki vzrok? — Poleg katoliških dijakov je bil le 1 sam protestantske vere; razun 84 Nemcev (odkodi je neki teh 84, ker v imeniku dijaškem nahajamo le malo nemških krajev??) so vsi drugi Slovenci in en Hrvat. Skušnjo zrelosti je izvzemši enega delalo vseh 39 učencev 8. razreda. — Učnine so učenci plačali 407 gold. 95 kr., ktere tretjina se postavno deli med polovico učečih profesorjev. — Podpore iz obilnih ustanov so dobili učenci 7297 gold. 90 kr.; dosedanjim ustanovom prihodnje leto priraste 10 Kalistrovih štipendij, vsaka po 240 gold. Namenjene so te ustanove revnim dijakom na Kranjskem, zlasti v postonjskem okraji rojenim, ki so v šolah v Ljubljani. Važno vprašanje, ki iz tega izveštja ne vemo, kako se bo rešilo, je to, kateri postojnski okraj je umeti: ali prejšnji ali sedanji, ali celó kateri z novimi mejami? Prva oddaja teh ustanov dá nam odgovor. — Slovenščina se je v vseh razredih slovenskim dijakom razlagala po dve uri na teden, 70 neslovenskim pa v dveh oddelkih. Po tem izveštvu je torej 14 Neslovencev slovenščine bilo oproščenih, če se je niso učili s Slovenci. Tega nam pa ne pové sporočilo. Slovenščino so učili: gospodje Marn, Melcer, Šolar, Vavrů, vitez Gariboldi, Zupan, Kunstek in Zajec.

2. Ljubljanska viša realka.

Njeno sporočilo ima le nemški sestavek pod naslovom: „Ueber die Saftbewegung in den Pflanzen, nach neueren physiologischen Arbeiten“, dargestellt von Fr. Wastler. — Vodja, 6 profesorjev, 4 učitelji in 2 suplenta so učili redne predmete. Vpisalo se je 217 učencev, konec 1. pol leta jih je bilo 208, konec leta pa 197; med 208 dijaki je bilo 202 katolikov in 6 protestantov, 118 Slovencev, 68 Nemcev (bo pač dosti taci vmes, ki so kranjske krvi, pa nemškega duhá?), 21 Lahov, 1 Hrvat; — 111 Ljubljančanov, 97 tujcev, med

ktere so šteti vsi, ki niso rojeni v Ljubljani. Učnine se je plačalo 1387 gold., vpisnine pa 157 gld. 50 kr.; ta in polovica učnine se oddaja v realkin zaklad, polovica učnine pa v zalog za uk (Studienfond); realkinemu zalogu je toraj letos prirastlo 851 gold., — pomoči iz ustanov sta prejela 2 realca le 44 gold. 45 kr. — Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki zopet povzdignili glasú ter c. k. deželni vladi, ki oddaje največ dijaških ustanov, in drugim oddajalnikom na srce položili željo, da bi realcem pričeli naklanjati ustanove, ktere niso izrečno namenjene gimnazijalnim dijakom. — Slovenščino sta gospoda Lésar in Peternel po 3 ure na teden razlagala Slovincem; za Neslovence se je učila v 2 oddelkih po 2 uri na teden. Koliko Neslovencev se je učilo slovenščine, tega nam ne pové sporočilo; mestna govorica pa hoče vedeti, da prav malo število.

3. Ljubljanska izgledno-glavna in pripraviška šola (po starem „normalka.“)

Starim perijoham je naša normalka dala slovó, namesto njih je izdala svoj prvi „Jahresbericht“; slovenski priimki so v njem slekli tujo obleko in oblekli so domačo — a Ljubljana se vendar, hvala Bogu, ni razrušila, stari grad še stoji in šolsko poslopje, v ktero se je 1. decembra 1798. leta vselila, se še zazibalo ni; pa vsaj so to prerokovale „Novice“, če tudi si nikdar niso lastile preroškega duhá.

To sporočilo začinja ravnatelj z zanimivo zgodovinsko črtico od normalkinega začetka 1773. leta do 1810. leta. — 18 učiteljev je učilo 24 učiteljskih pripravnikov, 765 vsakdanjih in 178 nedeljskih dijakov. Načrt učnih predmetov, ktere ga si — se ve da — ni dala sama normalka, z žalostjo napolnijo vsacega pravega rodoljuba, kajti kako se številke ur, v kterih se je na teden učil slovenski jezik (pričenši s prvim razredom) 8, 3, 3, 3 vjemajo s tednimi urami 4, 9, 8, 9 za nemški jezik? Evo načrt za ponemčevanje!

Pisava dijaških priimkov nam zadovoljuje, a ne pisava krajnih imen; razun imen, kterih ni mogel potujčiti Nemec, na pr. Šiška, Dobrova, Ježica, Hrušica, so vsa nemška; Oberhrušica je celó pol nemška, pol slovenska. Ljuba normalka, nikar se ne brani in začni pisati vse slovensko in razveseli nas prihodnje leto saj tudi s kakovim slovenskim sestavkom; porok smo ti, da tudi po čisto slovenskem sporočilu ne zibne Ljubljana, ki stoji na trdi slovenski zemlji.

4. Mestna glavna šola pri sv. Jakobu.

Njeno izveštje nas je zopet letos razveselilo. Tehtni spis na čelu pod naslovom „Zanemarjeni otroci v našem mestu“ (spisal M. Močnik) vnema državo, mestno srenjo in duhovščino za naprave, po kterih bi se bolj skrbelo za izrejo zanemarnjenih otrok. Vodja in štirje učitelji so učili 351 vsakdanjih in 122 nedeljskih učencev.

5. Nunska dekliška glavna šola.

Izdala je perijohe po starem; toraj iz njih ne moremo družega posneti, nego razvrstitev in število učenk, kterih je v javni šoli bilo 932, v notranji pa 143. Naj nam častite gospé nune ne zamerijo, če izrečemo željo, da v prihodnje tudi one dadó slovó suhoparnim „perijoham“ in pričnó izdavat i sporočilo s podučnimi sestavki za ženski spól. Oni, ki so pričujoči bili pri konečnih poskušnjah, ne vedó, ali bi se bolj čudili go-rečnosti in spretnosti gospéj učitelj, ali izurjenosti njihovih učenk. Slava in hvala obojim!